

ఓం నమో భగవతే శ్రీ రమణాయ

రమణ భాస్కర్

వ్యవస్థాపక సంపాదకులు : **బి.వి.ఎల్.ఎస్.రాజు**

సంపుటి : 23

సంచిక : 11

జూలై 2018

రమణ భాస్కర్

(సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, 11-12-1986, జిన్నూరు)

సేకరణ : డా॥ రామారావు

ఆధ్యాత్మిక మాస పత్రిక

పేజీలు : 16

గౌరవ సంపాదకులు
శ్రీమతి **P.H.V.**
సత్యవతి (హైమ్)

చందా
సంవత్సర చందా: రు॥ **150/-**
విడి ప్రతి : రు॥ **12/-**

చిరునామా

రమణ భాస్కర్

శ్రీ రమణ క్షేత్రం,
జిన్నూరు - 534 265
పూ॥గో॥ జిల్లా, ఆంధ్రప్ర॥
పబ్లిషర్

సద్గురు శ్రీ నాన్నగారు
శ్రీ రమణ క్షేత్రం
జిన్నూరు - 534 265
☎ 08814 - 224747
9247104551

ఈ సంచికలో....

ప్రింటర్
శ్రీ భవాని ఆఫ్ సెట్ ప్రింటర్స్
(దుడే శ్రీను) ఎస్.వి.ఆర్. కాంప్లెక్స్,
హైదరాబాద్. 9848716747

“భగవద్గీత” అంటే అదేమిటోనని మీరు అనుకోవద్దు. అది కేవలం అద్దములాంటిది. మన ముఖం మీద మసి ఉందనుకోండి - అప్పుడు అద్దంలో చూసుకుంటే మసి ఉందని తెలుస్తుంది. అదేవిధంగా ఈ భగవద్గీతా శాస్త్రాన్ని కూడా మీరు అద్దంలా ఉపయోగించు కోవాలి. అద్దంలో మన ముఖం చూసుకున్నప్పుడు మసి కనిపిస్తే మన ముఖాన్ని ఎలా తుడుచుకుంటున్నామో - అదేవిధంగా ఏవైతే లోపాలని భగవంతుడు చెప్పాడో ఆ లోపాలు గనుక మనలో ఉంటే అవి తొలగించు కోవటానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

కానీ మనమేమి చేస్తున్నాం - నాలోపాల్ని నేను తొలగించు కోవటం మానివేసి, మీలో గనుక లోపం ఉంటే మిమ్మల్ని విమర్శించడం ప్రారంభిస్తున్నాను. పరదూషణ మనస్సును మలినం చేస్తుంది. అదే యేసు చెప్తాడు - మానవుడు తన కంటిలోనున్న దూలాన్ని చూసుకోలేక పోతున్నాడు. ఎదుటివాడి కంటిలోనున్న నలుసును చూస్తున్నాడు. మానవుడిలో నున్న లోపం ఇదేనన్నాడు.

నిోదరమహాశయులారా! నాలోపాన్ని నేను తెలుసుకోవడం మానివేసి మీలోపాన్ని తెలుసుకోవటం వల్ల అది నాకు కాలం వృధా, శక్తి వృధా, జీవితం వృధా. మీలోపాల్ని నేను తెలుసుకోవటం వల్ల ఏమిటి నాకు ప్రయోజనం? నాలోపాల్ని నేను తెలుసుకొని వాటిని తొలగించుకోవడం వల్ల - ఆ మేరకే నేను ఈ సమాజానికి మేలు చేయగలను. నన్ను నేను పవిత్రుణ్ణి చేసుకోకుండా ఇలా వట్టిమాటలు చెప్పిననుకోండి - వాటి ప్రభావం మీ మీద ఉండదు. నేను ఎంతవరకు శాంతిగా ఉండగలుగుతానో - ఆ మేరకు నేను సమాజాన్ని బాగు

చేసినట్లు, సమాజానికి నేను సహాయం చేసినట్లు.

రమణస్వామి ఒకమాట చెప్పారు “ఎదుటివారికి ఇచ్చే వస్తువు నీకు నీవే ఇచ్చుకున్నట్లు అని తెలిస్తే - ఇవ్వకుండా ఎవడు ఉండగలడు?” అన్నారు. అందుచేత భగవద్గీత ఉపదేశ గ్రంథం. దీనిని మనం ప్రాక్టీసు చేయాలి. ఈ ఆధ్యాత్మిక విద్యను గురించి ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే - సత్యాన్ని సాధన చేయటం. సత్యాన్ని మనం సాధన చేస్తే సత్యం మన అనుభవంలోకి వస్తుంది. సత్యాన్ని సాధన చేయకుండా అది మన అనుభవానికి ఎన్నడూ రాదు. టూల్స్, స్కీల్స్, టెక్నాలజీ పెరిగినంత మాత్రంచేత సత్యం బోధపడదు. ఒక జీవన్ముక్తుని చూసినంత మాత్రాన అలాగ అవ్వలేము. ఇది అనుకరణ వల్ల వచ్చేది కాదు. దీనికి ఎన్నో జన్మల కృషి కావాలి.

అందుచేత మీరు భగవద్గీతను శ్రద్ధగా చదవండి. అయితే “మేము ఆచరించలేక పోతున్నామండీ” అని మీరు అనవచ్చు - ఎంతవరకూ ఆచరించగలిగితే అంతవరకే ఆచరించండి. మీరు విషయాన్ని అర్థం చేసుకోగలిగితే అది కూడా ఒక యోగమే. ఈ భగవద్గీత ఎటువంటిదంటే - తల్లి ఏం చేస్తుంది? పాలు ఇచ్చేవాడికి పాలు ఇస్తుంది, రొట్టె ఇచ్చేవాడికి రొట్టె ఇస్తుంది, అన్నం తినేవాడికి అన్నం పెడుతుంది. అదేవిధంగా భగవద్గీత కూడా తల్లిలాంటిదే. కాబట్టి భక్తియోగం, కర్మయోగం, ధ్యానయోగం, జ్ఞానయోగం అని ఎన్నో రకాల యోగాలు చెప్పింది. ఈ అన్ని యోగాలు మీరే ఆచరించాలని అనుకోనక్కరలేదు. మీకు ఏది రుచిగా ఉంటే దానినే ఆచరించండి. కొంతమందికి పూర్వజన్మలో జ్ఞానానికి సంబంధించిన సంస్కారం ఉంటే జ్ఞానయోగం మీద ఇష్టం కలుగుంది. భక్తికి సంబంధించిన సంస్కారం ఉంటే భక్తియోగం మీద ఇష్టం కలుగుతుంది. కర్మకు సంబంధించిన సంస్కారం ఉంటే కర్మయోగం మీద ఇష్టం కలుగుతుంది. అందుచేత భగవంతుడు అనేక రకాల యోగాలు చెప్పాడు గీతలో. అందుచేతనంటే - ఈ మనుష్యులు “ఎవార్హ్” అయ్యేటప్పుడు అనేక “స్టేజెస్”లో ఉంటారు. వారి వారి సంస్కారాలకు తగినట్లుగా ఈ గీతలో చెప్పాడు. అందుచేత మీకు నచ్చిన మార్గం మీరు తీసుకుని - దానిని ప్రాక్టీసు చేయండి. ఈ భగవద్గీతను మీ జీవితంలో ఒక భాగంగా చేసుకోండి. అది మిమ్మల్ని బాగు చేస్తుంది. జీవితం నుండి యోగమును వేరు చేయకూడదు. ఇప్పుడు కర్మయోగంలో కొన్ని శ్లోకాలు చెప్పకుండాము.

ఇక్కడ అర్జునుడు పరమాత్మను ఒక ప్రశ్న అడిగాడు - “ఓ కృష్ణా! మనిషికి చెడ్డ చేయాలని ఉండదు. చెడ్డ చేయాలని అనుకోనప్పటికీ చెడ్డ ఎందుకు చేస్తున్నాడు? దీనికి కారణం ఏమిటి?” అని అడిగాడు.

దానికి సమాధానంగా వాసుదేవస్వామి ఇలా చెపుతున్నాడు -

1. కామ ఏష క్రోధ ఏష రజోగుణ సముద్భవః ।
మహాశనో మహాపాప్నా విధ్వేనమిహ వైలిణమ్ ॥

“ఓ అర్జునా! నీవు అడిగావు చూసావు ప్రశ్న - మనిషి పాపం చేయకూడదనుకున్నప్పటికీ మనిషి పాపం చేస్తున్నాడు, చెడు చేయకూడదనుకున్నప్పటికీ చెడు చేస్తున్నాడు. దీనికి కారణం ఏమిటంటే - ఒకటి కామం, రెండు క్రోధం - ఇవి ఉండటం వల్ల మనిషి పాపం చేయకూడదని తెలిసినప్పటికీ, పాపం చేయడం తనకు ఇష్టం లేకపోయినప్పటికీ - మనిషి బలాత్కారముగా పాపము చేస్తున్నాడు”.

కామం అంటే కోరిక, తృప్తి, డిజైర్; క్రోధం అంటే కోపం, యాంగర్. పైకి రెండుగా కనిపిస్తున్నాయేగానీ ఉన్నది ఒక్కటే. కామం వేరు, క్రోధం వేరు కాదు. ఈ కామక్రోధాలనే రాగద్వేషాలు అని కూడా అంటారు. రాగం ఉన్న చోట కామం ఉంటుంది, ద్వేషం ఉన్న చోట క్రోధం ఉంటుంది. కామక్రోధాలు ఉన్న మనిషి నిరంతరం కాలిపోతూ ఉంటాడు.

గౌతమబుద్ధుడు ఒక చక్కని మాట చెప్పాడు - “ఈ ప్రపంచంలో ఉన్న రుగ్మత అంతా ఈ రాగద్వేషాలలోనే ఉంది. ఈ ప్రపంచంలో ఏ మూలకు వెళ్ళి చూసినా ఏమున్నాయి రాగద్వేషాలు తప్పించి” అన్నాడు.

ఈ కామక్రోధాలు రజోగుణములో నుంచి పుడుతున్నాయి. ఇవి రెండూ ఉన్నచోట రజోగుణము పెరుగుతుంది. ఈ కామం మహా శని. దానికి ఆకలి బాధగానీ, అజీర్తి బాధ లేదు - ఎంతైనా భరించగలదు. ఈ కామం ఎంత శని అంటే ఈ ప్రపంచంలోని వస్తు సంపదనంతా కలిపినప్పటికీ ఒక్క మనిషిలోని కామాన్ని తృప్తిపరచలేదట. అంత శనట.

ఈ కామక్రోధాలు రజోగుణంలో నుండి పుడుతున్నాయి కాబట్టి - ఈ రజోగుణములో నుంచి మనము బయటపడాలి. సత్త్వగుణము, రజోగుణము, తమోగుణము - ఇవన్నీ ప్రకృతి గుణాలు. ఈ ప్రకృతి గుణాలలో నుంచి మనము బయటపడాలి. ఈ ప్రకృతి గుణాలు ఎక్కడో బయట లేవు. మనలోనే ఉన్నాయి.

“ఉన్నది ఒక్కటే - అదే ఆత్మ” అని భగవంతుడు చెపుతుంటే అది మన అనుభవంలో లేదు. మనమందరము వేరు వేరుగా కనిపిస్తున్నాము. అలా ఎందుకు కనిపిస్తున్నామంటే - మనలోని కామక్రోధాల వల్లనే! మీ కోరికలు వేరు - నా కోరికలు వేరు. ఈ కోరికల సముదాయమే మనస్సు! ఈ మనస్సే జీవుడు! కనుక ఈ కోరికల్ని తీసి ప్రక్కన పెడితే అసలు వ్యక్తి లేడు. కాని సిగరెట్లు, బిడిలు మానలేని స్థితిలో మనముంటే - ఈ కామక్రోధాల్ని ఎక్కడ విడచిపెట్టగలం చెప్పండి? మీ హృదయంలో ప్రకాశిస్తున్న సత్యం మీకు తెలియాలంటే ఈ కామక్రోధాలను వదలండి - అప్పుడు ఉన్న వస్తువు ఉన్నట్లుగా మీకు తెలుస్తుంది! అది

శాశ్వతసత్యం కాని మనం చిన్న చిన్న అలవాట్లనే విడిచిపెట్టలేనప్పుడు ఈ కామక్రోధాల్ని ఎక్కడ విడిచిపెట్టగలం? విడిచిపెట్టలేము. కాబట్టి మనల్ని ప్రాక్షీను చేయమంటున్నాడు భగవంతుడు.

ఈ కామక్రోధాలు రజోగుణంలో నుంచి పుడుతున్నాయి. కాబట్టి మనల్ని ఎల్లప్పుడూ సత్యగుణాల్ని ఆశ్రయించమని చెబుతున్నాడు వాసుదేవస్వామి. అంటే ఏమిటి? మాట నిర్మలంగా ఉండాలి, చేత నిర్మలంగా ఉండాలి, తలంపు నిర్మలంగా ఉండాలి. జీవితంలో ఆడంబరానికి దూరంగా ఉండాలి. నిరాడంబరంగా, నిరహంకారంగా ఎవడైతే జీవిస్తాడో వాడు మాత్రమే కామక్రోధాల్ని విడిచిపెట్టగలడు.

అయితే, ఈ కామక్రోధాలు ఎలా ఉంటాయి? మీరు ఎవరైనా చూశారా? కామ క్రోధాలు కూడా తలంపే. తలంపులేకుండా ఎవరికైనా కామం వచ్చిందా? తలంపులేకుండా ఎవరికైనా కోపం వచ్చిందా? తలంపులేకుండా ఎవరికైనా అసూయ వచ్చిందా? తలంపు లేకుండా కోరికలేదు, తలంపు లేకుండా కోపం లేదు, తలంపు లేకుండా అసూయ లేదు. అయితే ఈ తలంపులు ఎవరికి వస్తున్నాయి? - నాకే వస్తున్నాయి. మరి ఆ నేను ఎవరు? ఇదే రమణస్వామి చెప్పిన సిద్ధాంతం! కోపం వచ్చినా, కోరికవచ్చినా, ఈ నేనుకే వస్తున్నాయి కదా? మరినేను ఎవరు? వాడిని తెలుసుకోవాలి - అసలు దొంగ వాడే! కాని మనం అన్నిటికంటే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యతను ఆ నేనుకే ఇస్తున్నాము. సత్యం చుట్టూ మనం తిరుగుట లేదు - ఈ నేను చుట్టూ మనం తిరుగుతున్నాము. ప్రతీ మనిషి ఈ నేను అనే అహంకారాన్ని సంతృప్తిపరచుకోవటం కోసమే జీవిస్తున్నాడు. మనిషి కేంద్రం సత్యం కాదు - అహంకారమే! అందుకే ప్రపంచంలో ఈ రోజున ఇంత దుఃఖం కనిపిస్తుంది. ఈ రోజున సమాజంలో కులాల పేరుమీద, మతాలు పేరుమీద ఎంతో హింస జరుగుతుంది. కాని “ఈ నేను ఎవడను” అనే ప్రశ్నకు మానవుడు ఎందుకు రావడంలేదు? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం మానవుడు తెలుసుకొనే వరకూ ఈ హింసలోనుంచి, ఈ దుఃఖంలో నుంచి బయటపడలేడు. సమాజంలో శాంతి కావాలని ప్రతీమనిషి చెబుతాడు - కాని, మన హృదయంలో శాంతి లేనప్పుడు సమాజంలో శాంతి ఎక్కడ నుంచి వస్తుంది?

భగవంతుడు - నేను అందరి హృదయాలలో ఆత్మగా ప్రకాశిస్తున్నానని చెపితే - ఆ హృదయంలోకి తన మనస్సును ఎవడైనా త్రిప్పగలుగుతున్నాడా? మన హృదయంలోకి దిగడం మానివేసి దేవుడు పేరు చెప్పిగుడులవెంట, గోపురాలవెంట, లోకాల వెంట తిరుగుతున్నాడు. మనకు అక్కరలేనివన్నీ నేర్చుకున్నాము - కామక్రోధాలు నేర్చుకున్నాము. ఈర్ష్యాద్వేషాలు నేర్చుకున్నాము. కాని, ఆత్మను వెతకడం మాత్రం నేర్చుకోలేదు. ఎంతసేపూ బాహ్యచింతనేకాని - భగవత్చింతన మనకెవరికైనా ఉందా? మనము చేసే ప్రయాణం

ఎటువైపు చేస్తున్నాము? ఏమతం చెప్పినా సత్యం ఒక్కటే. అక్కడికి చేరే వరకూ మనకు శాంతి లేదు, కాంతిలేదు, మోక్షము లేదు.

సోదరమహాశయులారా! భగవంతుడు ఉన్నది ఒక్కడేనని, అందరి శరీరాలు పంచ భూతాలతో తయారయినవనీ చెపుతున్నాడు - మరి, అయితే ఈ పోరాటమంతా ఎక్కడ నుండి వచ్చింది సమాజంలో? ఒక మతానికి, మరొక మతానికి, ఒకదేశానికి మరొక, దేశానికి పడడంలేదే? ఈ పోరాటమంతా ఎక్కడినుంచి వచ్చింది? అహంకారంలోనుంచే వచ్చింది. ఈ అహంకారమనేది అటు ఆత్మా కాదు - ఇటు పంచభూతాలలో ఒకటి కాదు. కానీ, కామక్రోధాలవల్ల పుట్టుకొస్తుంది. దీనివల్ల సమాజం ఎంతో అశాంతికి గురవుతుంది. అందుచేత ఎవరైతే ఈ కామక్రోధాలను దాటతాడో వాడికి మాత్రమే శాంతి, కాంతి లభిస్తుంది. ఆత్మదర్శనమిస్తుంది.

“ఏమండీ, మేమందరం సాధనలు బాగానే చేస్తున్నాం” అని మీరు అనవచ్చు. కానీ మీరు ఎంతవరకు సాధనచేస్తున్నారో సర్టిఫికేట్ ఇవ్వవలసినది భగవంతుడే కానీ - మనకి మనం కాదు. మీరు ఎంతసాధన చేస్తున్నారో, మీ మనస్సు ఎంతవరకు పక్కానికి వచ్చిందో మీ హృదయంలో ఉన్న భగవంతుడు సాక్షిగా చూస్తూంటాడు - దీన్నిబట్టి మీకు ఉన్నతమైన జన్మనిస్తాడు. మీ సాధనను బట్టి మీకు శక్తి వస్తుంది కానీ - మీ కోరికని బట్టికాదు.

“శత్రువు ఎక్కడో బయటలేడు - వాడికి గెడ్డాలు, మీసాలు లేవు - వాడు మీ లోపలే ఉన్నాడు - వాడే వైరి. మీ జీవితకాలం శత్రువే వాడు - వాడు మీకు బాహ్యంగాలేడు. మీ లోపలే ఉన్నాడు - ఎలా ఉన్నాడు - కామరూపంలో ఉన్నాడు - వాడే నీకు వైరి - వాడే నీకు శత్రువు” అంటున్నాడు భగవంతుడు.

ఏమండీ! భగవంతుడు చెప్పేది మన అనుభవంలో ఏమైనా ఉందా? భగవంతుడు ఏమంటున్నాడంటే - “నీ కామమే నీకు శత్రువు” అంటున్నాడు. కానీ మన అనుభవం దీనికి విరుద్ధంగా ఉంది - మన కామమే మనకు మిత్రుడు అనుకుంటున్నాము కానీ, శత్రువని ఎవరైనా అనుకుంటున్నామండీ?

అందుకే భగవంతుడు ఏమి చెపుతున్నాడంటే - “నీకామమే నీకు శత్రువని తెలుసుకో - నీకు ఇంతకుముందు తెలియకపోతే ఇప్పుడు తెలుసుకో. నీలో ఉన్న సత్యవస్తువును ఈ కామము అనే మూత కప్పివేసింది. నీ సాధనల పేరుమీద ఆ మూతను తీసివేయి” అంటున్నాడు. కానీ మనం ఎవరయినా ఆ మూతను తొలగించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నామా? అందుచేత మనం ప్రయత్నించడం లేదు? అది మనకు శత్రువనికూడా కనీసం తెలియదు కాబట్టి.

2. ధామేనా బ్రియతే వహ్నిః యథా దర్శితమలేన చ |

యథో ల్భేనావృతో గర్భః తథా తేనే దమావృతమ్ ||

ఇక్కడ భగవంతుడు ఏమి చెబుతున్నాడంటే - “నిష్పను పాగ ఏవిధంగా ఆవరించి ఉందో, అద్దాన్ని మురికి ఏవిధంగా ఆవరించి ఉందో, తల్లిగర్భములో ఉన్న శిశువును మాయ ఏ విధముగా అయితే ఆవరించి ఉందో - అదే విధముగా మనిషి హృదయములో ప్రకాశిస్తున్న సత్యాన్ని కామం ఆవరించి ఉంది” అని మూడు ఉదాహరణలు చెప్పాడు.

మానవజన్మ యొక్క గమ్మం ఏమిటంటే - తనలో ప్రకాశిస్తున్న ఆ సత్యవస్తువును తెలుసుకోవడమే. మానవుడు కష్టపడి తన మనస్సును అంతర్ముఖ పరుచుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయకుండా, వాడు ఎన్ని సాధనలు చేసినప్పటికీ, వాడు ఎంత సాధించినప్పటికీ, అవన్నీ ఒకటి లేని సున్నాలే, సౌందర్యమంతా మన హృదయంలో ఉంది, స్వర్గరాజ్యం మన హృదయంలో ఉంది. అయితే మన హృదయములో నున్న ఆ శాంతి ఆ సుఖం మన అనుభవంలోనికి రావాలంటే - కామక్రోధాలు మనల్ని ముట్టుకోకుండా చూసుకోవాలి. ఎవడైతే ఈ కామక్రోధాలకు లొంగిపోతున్నాడో - వాడికి ఆ శాంతి గురించి, ఆ కాంతి గురించి తెలియదు.

నిష్పను ఏవిధంగా అయితే పాగ కమ్మివేసి, ఆవరించి ఉంటుందో - అదే విధముగా ఈ కామము మనిషి యొక్క స్వరూపాన్ని ఆవరించి ఉంది. గట్టిగా గాలివేస్తే ఆ పాగ తప్పకుంటుంది - మనకు నిష్ప, నిష్పగా కనిస్తుంది. దానికి అంత పెద్దకష్టం అక్కరలేదు. అదే విధంగా కొంతమంది సాధకులు పూర్వజన్మలో ఎక్కువ సాధన చేసివుంటే - ఈ జన్మలో కానీ, పూర్వజన్మలో కానీ మనం ఎక్కువ సాధన చేసివుంటే - సూర్యుడు ఉదయించినట్లు సడెన్ గా సత్యం మనకి గోచరిస్తుంది. అంతేకానీ ఈరోజుకొంత, రేపుకొంత, ఎల్లండికొంత కాదు - సడెన్ గా మెరుపులాగా గోచరిస్తుంది - మన మనస్సు గనుక పక్కానికి వచ్చివుంటే, ఆ ముహూర్తాన్ని ఈశ్వరుడే నిర్ణయించుకుంటాడు. స్వప్రయత్నం, కాలపరిపక్వం, ఈశ్వరుని కటాక్షం కలిసివస్తేనే కానీ మనం ఏ కార్యాన్ని సాధించలేము.

అద్దంమీద మురికి ఉందనుకోండి - మన ముఖం కనిపిస్తుందా? కనిపించదు. మన ముఖం కనించాలంటే ఆ అద్దాన్ని గుడ్డపెట్టి గట్టిగా తుడవాలి. అంతేకాని గాలివేస్తే అది పోదు. దానికి శుభ్రత కావాలి. ఇక్కడ భగవంతుడు చెప్పేదేమంటే - “పూర్వజన్మలో నీవు ఎక్కువ కృషి చేసివుంటే ఈ జన్మలో తక్కువ కృషిచేసినా సరిపోతుంది కానీ పూర్వజన్మలో నీవు తక్కువ కృషిచేసివుంటే ఈ జన్మలో నీవు ఎక్కువ కృషి చేయవలసి వుంటుంది. కనుక అది నీ సంస్కారాన్నిబట్టి ఉంటుంది. అందుచేత నీవు చేసిన ప్రయత్నం వృధాగా పోదు గనుక నీవు ప్రయత్నం చేయి - నీవు తప్పక నీ స్వరూపాన్ని పొందుతావు”

అని చెప్పుతున్నాడు.

కొంతమంది మానవులకు సత్యం అనేది ఒకటి ఉందనే తలంపు కూడా వాళ్ళకు పుట్టదు. సత్యాన్ని తెలుసుకోవాలని కాని, సాధన చేయాలని కాని ఆలోచనే వాళ్ళకు తట్టదు. వాళ్ళు సత్యాన్ని తెలుసుకుంటారో లేదో అది వేరే విషయం. అసలు ప్రయత్నమే చేయరు. వెలుగు ముఖం ఎలా ఉంటుందో తెలియని అటువంటి బద్ధజీవులని - తల్లి గర్భంలో మాయ కమ్మిన శిశువుతో పోలుస్తున్నాడు భగవంతుడు. తల్లిగర్భంలో ఉన్న శిశువుకు స్వేచ్ఛకానీ, స్వతంత్రం కానీ ఉంటుందా? అసలు వెలుగుముఖం ఎలా ఉంటుందో తెలుస్తుందా? అటువంటి బాపతే ఈ మూడవరకం మనుషులు. వాళ్ళు అజ్ఞానంలోపడి అలా కొట్టుకుపోవలసిందే.

సోదరమహాశయులారా! ఈశ్వరునియొక్క దయ మనమీద గనుక లేకపోతే ఆయన ఉనికిపట్ల మనకు విశ్వాసం కుదరదు. ఒకసారి రమణస్వామిని ఒక భక్తుడు అడిగాడు “స్వామీ నేను మిమ్మల్ని చూడటానికి చాలాసార్లు వచ్చాను. కానీ మీ అనుగ్రహం మట్టుకు నామీద ఉన్నట్లు కన్పించలేదు” అన్నాడు. అప్పుడు రమణస్వామి అన్నారు “పీకలోతు నీటి ప్రవాహంలో ఉండి “నాకు దాహం, నాకు దాహం” అని అడిగినట్లు ఉంది నీవు చెప్పేది. నా దయగనుక నీమీద లేకపోతే నన్ను చూడాలనే కోరిక నీకు కలుగదు. ఈ లోకంలో అనేక కోట్లమంది జనం ఉన్నారు - అందరూ వస్తున్నారా? ఏం నీవే ఎందుకు వచ్చావు నన్ను చూడడానికి? నా అనుగ్రహం నిజంగా నీమీద లేకపోతే నన్ను చూడాలనే కోరిక నీకు ఎలా కలుగుతుంది? కనుక, నీకు నన్ను దర్శించాలనే కోరిక కలగడమే నా అనుగ్రహం నీమీద ఉన్నట్లు గుర్తు” అన్నారు.

3. ఆ వృతం జ్ఞానమే తేన జ్ఞానినో నిత్య వైలిణా।

కామరూపేణ కౌంతేయ! దుష్పూర్వేణానలేనచ॥

ఓ అర్జునా! కామం నీలో ఉన్న జ్ఞానాన్ని కప్పివేస్తుంది. అది కోరికరూపంలో నీలో దాగివుంది. దాన్ని ఎవ్వరూ తృప్తిపరచలేదు. ఒక కోరికను తృప్తిపరిస్తే - ఇంకో కోరిక వస్తుంది. ఆ కోరికను తృప్తిపరిస్తే - ఇంకో కోరిక వస్తుంది. నీవు కోరికల్ని తృప్తిపరస్తూ కోరికలు లేని స్థితికి రాలేవు. అది దుష్పూర్వేణ - దాని నీవు నిండింపలేవు, అనలేనచ - దాన్ని నీవు తృప్తిపరచలేవు.

“సత్యాన్ని తెలుసుకోవాలి. సత్యాన్ని తెలుసుకుంటేనే కాని ఈ ప్రకృతిలోనుంచి బయటపడలేము” అని ఎవడైతే సత్యాన్వేషణ ప్రారంభించాడో వాడికి మాత్రమే ఈ కామం శత్రువుగా కనిపిస్తుంది - వాడు మాత్రమే కామాన్ని తొలగించుకోవడం కోసం ప్రయత్నం

చేస్తాడు. కానీ మూర్ఖుడు ప్రయత్నం చేయడు - ఎందుచేత? మూర్ఖుడు కామాన్ని తన శత్రువు అనుకోవడంలేదు. తన స్నేహితుడు అనుకుంటున్నాడు. ఒక్క జ్ఞానికి మాత్రమే కామం శత్రువుగా కనిపిస్తుంది. కామం లేకుండా నిష్కామకర్తను ఒక్క జ్ఞాని మాత్రమే చేయగలడు కానీ, ఆధ్యాత్మికంగా ఉన్నతమైనస్థితిలో ఉన్న జీవుడు కూడా నిష్కామకర్తను చేయలేడు. ఎడ్వాన్స్డ్ సెలెస్ట్ కొంత స్వార్థం తగ్గించుకొని పనిచేయవచ్చునే కానీ, పరిపూర్ణ నిష్కామకర్తను ఒక్క జ్ఞాని మాత్రమే చేయగలడు.

సోదరమహాశయులారా! తలంపురాకుండా మీకు కానీ, నాకు కానీ కామం వస్తుందా? లేదు. తలంపు లేకుండా కోరిక రావడం లేదు. కనుక ఈ కామం నుంచి బయటపడడం కోసం, ఈ కోరికలనుంచి బయటపడడం కోసం - భగవంతుడి మీద ప్రీతి పెంచుకోండి. ఒకవేళ మీకు భగవంతుని పట్ల ప్రేమ లేకపోతే ప్రేమించడం నేర్చుకోండి. ఆ ప్రేమే మిమ్ముల్ని తలంపచేస్తుంది.

మనమీద ప్రేమతో మనల్ని తలంపచేయడం కోసం ఒక మహాత్ముడు ఏమి చెప్పాడంటే “నీవు ఏదైనా ఒక చెడ్డపని చేస్తున్నావనుకో - తలంపు వచ్చిన తరువాత ఆ పని చేస్తానా? తలంపు రాకుండానే చేస్తున్నావా? తలంపు వచ్చిన తరువాతనే చేస్తున్నావు. ఆ చెడునుంచి బయటపడడం కోసం - దానికి భిన్నమైన, విరుద్ధమైన ఆలోచనను పెంచుకొని, ఆ మంచి తలంపు సహాయముతో - చెడునుంచి బయటపడు. తలంపును తలంపుతోనే దాటు” అని చెప్పాడు. వాళ్ళకు ఎంత ప్రేమో చూడండి - ఈ మానవజాతిమీద.

ఒకసారి రమణస్వామి దగ్గరకు ఒకతను వచ్చి “ఏమండీ స్వామీ నేను చదువు కున్నాను. కానీ నాకు ఉద్యోగం లేదు” అన్నాడు. భగవాన్ “సరిసరి” అన్నారు. కొంతకాలానికి ఆయనకి ఉద్యోగం వచ్చింది. తరువాత మరల భగవాన్ దర్శనానికి వచ్చి “ఏమండీ స్వామీ మీ దయవల్ల ఉద్యోగం వచ్చింది. కాని ఇప్పుడు పెళ్ళి చేసుకోవాలని ఉంది” అన్నాడు. భగవాన్ మరల “సరిసరి” అన్నారు. తరువాత అతనికి పెళ్ళి అయ్యింది. కాని చాలాకాలం వరకూ పిల్లలు పుట్టలేదు. మరల భగవాన్ దర్శనానికి వచ్చి “స్వామీ మీ దయవల్ల పెళ్ళి అయింది కాని పిల్లలు పుట్టలేదు” అన్నాడు. భగవాన్ మరలా “సరిసరి” అన్నారు. కొంతకాలానికి కొడుకు పుట్టాడు. తరువాత కొంతకాలానికి జబ్బుచేసి ఆ పుట్టిన పిల్లవాడు పోయాడు. మరికొంతకాలానికి భార్యకూడా పోయింది. కొంతకాలం తరువాత అతను మరల భగవాన్ దర్శనానికి వచ్చాడు. “స్వామీ మీ దయవల్ల ఉద్యోగం వచ్చింది, భార్యవచ్చింది, కొడుకు పుట్టాడు. కానీ కొడుకు పోయాడు, భార్యపోయింది. ఉద్యోగమూ పోయింది చివరకు” అన్నాడు. అప్పుడు భగవాన్ అన్నారు “మధ్యలో వచ్చినవి మధ్యలోనే పోయినై, కానీ అప్పుడూ నీవు ఉన్నావు - ఇప్పుడూ నీవు ఉన్నావు. ఆ నీవు ఎవరో తెలుసుకో” అన్నారు.

**4. ఇంద్రియాణి మనోబుద్ధిః అస్యాభిష్టానముచ్యతే |
ఏతైర్విమోహయత్యేష జ్ఞానమావృత్య దేహినమ్ ||**

ఈ కామం ఇంద్రియాలను, మనస్సును, బుద్ధిని ఆశ్రయించుకొని ఉంది. అందుచేత మనల్ని ఎవరో బయటివారు మోహపెట్టడంలేదు - మన ఇంద్రియాలే మనల్ని మోహపెడుతున్నాయి, మన మనస్సే మనల్ని మోహపెడుతుంది. మన బుద్ధి మనల్ని మోహపెడుతుంది. మోహంలో ఉన్న మనము - ఏదైతే కాదో, అది జెను అనుకుంటున్నాము, ఏదైతే జెనో అది కాదనుకుంటున్నాము - మనము ఆత్మ - కానీ అది కాదనుకుంటున్నాము. ఈ ఇంద్రియాలు, మనస్సు, బుద్ధి మనం కాదు - కానీ అవే మనం అనుకుంటున్నాము. అందుచేతనే ఈ గందరగోళం అంతా వస్తుంది. మనము మోహములో నుంచి బయటపడిన రోజున ఉన్నది ఉన్నట్లుగా, లేనిది లేనట్లుగా మనకు అర్థమౌతుంది.

మనలో కామక్రోధాలు ఉన్నంతకాలము మన ఇంద్రియాలు మన మనస్సు, మన బుద్ధి ప్రకృతివైవే ప్రయాణం చేస్తాయి గానీ, ఆత్మవైపు ప్రయాణం చేయవు. బహిర్ముఖమైన మనస్సు ఆత్మను ఎన్నడూ తెలుసుకోలేదు. సత్యాన్ని తెలుసుకొనేవరకూ ఏ జీవుడు దుఃఖంలో నుంచి బయటపడలేడు. మనోమూలం తెలుసుకున్నవాడికి గాని సత్యం తెలియదు. ఎవడైతే మనోమూలం తెలుసుకుంటాడో వాడే మహాత్ముడౌతాడు.

తడిగుడ్డను ఏవిధంగా అయితే పిండుతామో, అదేవిధంగా మన ఇంద్రియాలను పిండాలి. మన మనస్సును పిండాలి. మన బుద్ధిని పిండాలి. అప్పుడు వాటిలో ఉన్న లోపాలు, పాపాలు రాలిపోతాయి. మనిషికి తిండి ఎంత అవసరమో - మనస్సుకు ప్రార్థన అంత అవసరం. పరిశుద్ధ మనస్సు మాత్రమే సత్యాన్ని తెలుసుకోగలుగుతుంది.

సోదర మహాశయులారా! ముసలివాళ్ళకు ఇంద్రియాలు ఏమీ పనిచేయవు అనుకోండి. వాళ్ళు ఇంద్రియాలను జయించినట్లీనా? అలా కాదు. దానికి రవీంద్రనాథ రాగూర్ ఏమి చెప్పాడంటే - పండు ముగ్గిపోయిన తరువాత కూడా లోపల గింజలు గట్టిగానే ఉంటాయి - మరలా మొలకెత్తటానికి. ముసలి వయస్సు వచ్చినవాళ్ళు కూడా ఆ బాపతే" అన్నాడు. శరీరం అయితే ముసలిది అవుతుంది కానీ లోపల వాసనలు మాత్రం గట్టిగానే ఉంటాయి. కానీ, ఆ వాసనలను సంతృప్తి పరచుకోవడం కోసం శాలీరకంగా శక్తి ఉండదు. అందుకే మరో కొత్త శరీరం వస్తుంది. ఆ కోరికలు నెరవేర్చడం కోసం, కనుక మీరు మంచి చేయండి - మంచి, మంచికోసమే చేయండి. పేరుకోసం చేయకండి.

**5. తస్మాత్ త్యమింద్రియాణ్యాదౌ నియమ్య భరతర్షభ |
పాప్తానం ప్రజహి హ్యేనం జ్ఞాన విజ్ఞాన నాశనమ్ ||**

“ఓ అర్జునా! అందుచేత ముందుగా నీ ఇంద్రియాలను, నీ మనస్సును, నీ బుద్ధిని నియమించు. నియంత్రేంద్రియుడు కానివాడు జితేంద్రియుడు కాలేడు, ఏం? అందుచేత ఇంద్రియాలను, మనస్సును బుద్ధిని నియంత్రించాలి? దానికి భగవంతుడు ఏం చెపుతున్నాడంటే ఈ కామము, నీ ఇంద్రియాలను, నీ మనస్సును, నీ బుద్ధిని ఆశ్రయించి, వాటిచేత పాపము చేయిస్తుంది. అది జ్ఞానాన్ని, విజ్ఞానాన్ని నాశనం చేస్తుంది. నీ స్వార్థాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని అయినా నీవు సుఖపడడం కోసం నీ కామాన్ని తొలగించుకో, నీలో ఉన్న ఆ జ్ఞానస్థితిని, ఆత్మస్థితిని, మోక్షస్థితిని నీ చేతికి అందకుండా ఈ కామం దూరం చేస్తుంది. ఈ కామం ఎక్కడో బయట లేదు. నీ ఇంద్రియాలలో, నీ మనస్సులో, నీ బుద్ధిలో అది తిష్టవేసి నిన్ను మోహపరుస్తుంది, నీచేత పాపం చేయిస్తుంది. నీకు దుఃఖాన్ని తీసుకువస్తుంది. అందుచేత ముందు నీ ఇంద్రియాలను, నీ మనస్సును, నీ బుద్ధిని గట్టిగా పిండి వాటిని జయించు. కామము నిన్ను ఆడిస్తున్నంత కాలము నీవు జ్ఞానములో పెరగవు” - అని చెపుతున్నాడు.

నోదర మహాశయులారా! మీరేమనుకుంటున్నారంటే - మాకు రోజులు బాగానే గడిచిపోతున్నాయి అనుకుంటున్నారు. మీరు గనుక కామాన్ని జయించకపోతే మీరు మూలములో నశించిపోతారు. అందుచేత మీ కాలాన్ని కాలక్షేపం కబుర్లుతో వృధా చేయకండి. గతించి పోయిన ఒక్కరోజును మీరు వెనక్కి తిరిగి రమ్మంటే రాదు. ఎవడైతే కామాన్ని జయిస్తాడో - వాడు మాత్రమే కాలాన్ని జయిస్తాడు? మనం శివుణ్ణి ధ్యానం చేసినా, రాముణ్ణి ధ్యానం చేసినా ఈ కాలాన్ని కామాన్ని జయించడం కోసమే. ధ్యానం అంటే ఏమీ లేదు - అది ఒక పెద్ద పోరాటం. మనలో ఉన్న బలహీనతలని బయటకు తీసివేయడం కోసం, ఆ బలహీనతలలోంచి మనం బయటపడడం కోసం మనం చేస్తున్న పోరాటమే సాధన - అదే ధ్యానం.

6. ఇంద్రియాణి పరాణ్యాపూః ఇంద్రియేభ్యః పరంమనః |

మనసస్సు పరాబుద్ధిఃయో బుద్ధేః పరతస్సునః ||

ఇక్కడ భగవంతుడు ఏం చెపుతున్నాడంటే - దేహముకంటే ఇంద్రియములు గొప్పవి, ఇంద్రియాల కంటే మనస్సు గొప్పది, మనస్సు కంటే బుద్ధి గొప్పది, బుద్ధికంటే ఆత్మ గొప్పది అని చెపుతున్నాడు.

దేహం కంటే ఇంద్రియాలు ఎందుకు గొప్పవి? మనం డాక్టరునో, ప్లీడరునో, ఇంజనీరునో గౌరవించినట్లు వ్యవసాయదారుని గౌరవిస్తున్నామా? - లేదు. అందుచేత? ఇందులో రహస్యం ఏమిటంటే - డాక్టరు పని, ప్లీడరు పని, ఇంజనీరు పని బుద్ధికి సంబంధించినవి. కానీ వ్యవసాయం కేవలం శరీరానికి సంబంధించినది - మీరు చేయవచ్చు, నేనూ చేయవచ్చు. కానీ డాక్టరు పనో, ప్లీడరు పనో మనం చేయలేము.

అలాగే ఒక మంచి మనిషిని మనం గౌరవిస్తాము. కానీ మంచి మనిషి కంటే మేధస్సు ఉన్న వాడిని ఎక్కువగా గౌరవిస్తాము. ఎందుచేత? మనస్సు కంటే బుద్ధి గొప్పది కాబట్టి. వీటన్నింటికంటే అత్త గొప్పది. అందుకే రమణ మహర్షిగారికో, రామకృష్ణ పరమహంస గారికో ఇచ్చే గౌరవం డాక్టరుకి, ప్లీడరుకి ఇవ్వం. మనం భగవాన్ ఫాటోల్ని పూజిస్తున్నాం గానీ డాక్టరు ఫాటోనో, ప్లీడరు ఫాటోనో పూజిస్తామా? గౌరవిస్తామే కానీ పూజించము. ఎందుచేత? ఎవడైతే సత్యాన్ని తెలుసుకున్నాడో - వాడే సత్యమవుతాడు - వాడే పూజార్హుడవుతాడు. అటువంటి సత్యాన్ని తెలుసుకోవడం కోసం మీకున్న గౌరవాలను, పేరు ప్రతిష్ఠలను అవసరమైతే త్యాగం చేయండి. ఎవడికైతే త్యాగబుద్ధి ఉందో - వాడికి మాత్రమే ఈ శాస్త్రం తన హృదయాన్ని ఇస్తుంది. వాడికి మాత్రమే ఈ శాస్త్రం యొక్క అర్థం, ఈ శాస్త్రం యొక్క విలువ తెలుస్తుంది. ఎవడైతే నిశ్శేషంగా తన కామాన్ని విడిచిపెట్టగలుగు తున్నాడో వాడికి మాత్రమే సత్యం దర్శనమిస్తుంది. మీ ఇంద్రియాలకు గానీ, మీ మనస్సుకుగానీ, మీ బుద్ధికిగానీ సత్యం అందేదికాదు.

**7. ఏవంబుద్ధేశ పరంబుద్ధ్యా సంస్తభ్యాత్కాన మాత్మనా |
జహీ శత్రుం మహా బాహో కామరూపం దురా సదమ్ ||**

ఇక్కడ భగవంతుడు ఏమంటున్నాడంటే - “దురాసదమ్” - ఈ కామాన్ని జయించడం నేను చెప్పినంత తేలిక కాదయ్యా! చాలాకష్టం! కష్టమే గాని అసాధ్యంమట్టుకు కాదు. పాము ఎక్కడ ఉంటుంది - పుట్టలో ఉంటుంది. అది ఆహారం కోసం బయటికి వస్తూంటుంది. అదేవిధంగా ఈ కామం నీ యింద్రియాలను, మనస్సును, బుద్ధిని తన నివాసంగా చేసుకొని సంకల్పరూపంలో బయటికి వచ్చి - అది నిన్ను ఆడిస్తున్నదయ్యా! అందుచేత కామరూపంలో ఉన్న ఈ శత్రువును జయించడానికి నీవు, ప్రయత్నం చేయి, నీ మనస్సును నీ మనస్సుతో అణచుకుంటూ, నీ బుద్ధిని నీబుద్ధితోనే అణచుకొని ఈ కామమనే శత్రువును జయించు అని చెపుతున్నాడు.

నాదరమహాశయులారా! మనలో ఎంతో కొంత శాంతి ఉంటేనేగాని పాపముతో పోరాడలేము. ఈ పాపముపోతేనే గాని శాంతిరాదు. అందుచేత ఏది ముందు - ఏది వెనుక అంటే రెండూ ఏకకాలంలో చేయవలసిందే. దీనికి ఎంతో ఓర్పు కావాలి. కానీ నిజం చెప్పాలంటే మనందరం “ఎస్కేపిస్టులం”(Escapists). ఉన్న వస్తువును ఉన్నట్టు దర్శించలేక ఈ ఎస్కేపిజమ్. చివరికి ధ్యానం కూడా “ఎస్కేపిజమ్”. ఎందుచేత? డైరెక్టుగా సత్యాన్ని చూపే ధైర్యంలేక, వాసనల్ని జయించే శక్తిలేక వాటిని అణిచిపెట్టి ఉంచడం కోసం ఈ ధ్యానం! ధ్యానం మంచిదే - నేను కాదనడం లేదు. కానీ మన బలహీనతల్ని మనం డైరెక్టుగా జయించలేక, ధ్యానం పేరుతో వాటిని అణిచిపెడుతున్నాం. వాటిని అణచడం

ముఖ్యంకాదు. వాటిని జయించడం ముఖ్యం. చనిపోయిన పామువల్ల ప్రమాదం లేదు. కానీ, అణిగిఉన్న పామువల్ల ఎప్పుడైనా ప్రమాదం తప్పదు. ఈ కామమనే పామును చంపకపోతే అది లోపల ఉండి బుసకొట్టడం మానదు, మిమ్మల్ని కాటు వేయకుండా విడిచిపెట్టదు.

నిందరమహాశయులారా! ఎదగాలండి - మనం జ్ఞానంలో ఎదగాలి. పూర్వం ఒకడు అన్నాడట. “నాకు ఎదుగుతుంటే భయం వేస్తుంది” అని. ఏమయ్యా! ఎందుకు భయం? అంటే వాడన్నాడట - “మళ్ళీ ఈ గోలికాయల ఆట ఆడుకోవడానికి వీలుపడదని”. అలాగే మనందరకూ ఎదుగుతున్నామంటే భయం వేస్తుంది. ఎందుకని? జ్ఞానంవచ్చిన కొలదీ ఈ భోగాలు ఎక్కడ జారిపోతాయోనని భయం. ఈ శరీరం ముసలిదైపోతే ఈ భోగాలను అనుభవించడం ఎలాగా అని భయం.

కొంతమంది ఏమంటారంటే - భగవద్గీత రోజూ ఎక్కడ చదవమండి” అంటారు. మరి భోజనం ఒకసారి తింటే సరిపోతుంది కదా? - రోజు ఎందుకు తింటున్నారు? సంసారం ఒకసారి చేస్తే చాలుగా! రోజూ ఎందుకు చేస్తున్నారు? అందుచేత ఇదివరకు చదివాం కదా అని అనుకోవద్దు. ఎందుచేతనంటే - ఇదివరకు మనం భగవద్గీత చదివాం కానీ అది మనకు అర్థం కాలేదుగా? అది మనకు అనుభవమయ్యే వరకూ మనం చదవవలసిందే. బ్యాంకులో కోట్లరూపాయలున్నాయి - కానీ మనకెలా వస్తాయి? అదేవిధంగా భగవద్గీతలో మంచి మాటలున్నాయి - పుస్తకములో మాటలు ఉంటే మనకి సుఖమెలా వస్తుంది? ఆ మాటల్ని మనం ఆచరించి, అనుభవంలోకి తెచ్చుకుంటే అప్పుడు మనం సుఖపడతాం. శాస్త్రం మన హితవుకోరి మంచిమాటలు చెప్పింది. మీ హృదయాన్ని ఈ శాస్త్రానికిస్తే - ఈ శాస్త్రం తన హృదయాన్ని మనకిస్తుంది. మీ హృదయాన్ని భగవంతుడికిస్తే - భగవంతుడు తన హృదయాన్ని మీకిస్తాడు. అంతేగాని, “నా హృదయాన్ని ఇవ్వను - మీ హృదయాన్ని ఇవ్వండి” అంటే నేనెక్కడ తెచ్చిస్తాను?

మరికొంతమంది అంటారు “భగవంతుడు చెప్పిన మాటలు బాగానే ఉన్నాయి గానీ మాకు ‘ఇంటరెస్ట్ (Interest) కలగడం లేదేమిటండి’ అని. నిందరమహాశయులారా! వాటిని ఆచరించాలని శ్రద్ధ ఎందుకు కలగడం లేదంటే - మనకు వైరాగ్యం లేక. అసలు శాస్త్రం వినటానికి కూడా ఎంతోకొంత వైరాగ్యం ఉండాలి. వైరాగ్యం లేనివాడికి శాస్త్రం వన్నప్పటికీ శ్రద్ధ కలుగదు. ఆ వైరాగ్యం ఎలా కలుగుతుంది? మంచి పనులు చేయడంవల్ల ఈశ్వరానుగ్రహం లభిస్తుంది. ఈశ్వరానుగ్రహం ఉన్నవాడికి మాత్రమే వైరాగ్యం కలుగుతుంది. మనం చేతులతో చేస్తే మంచి చేయాలి. నోటితో మాట్లాడితే మంచినే మాట్లాడాలి. చెవులతో వింటే మంచినే వినాలి. అలా మంచి చేయగా, చేయగా మన బుద్ధి సూక్ష్మమౌతుంది. సూక్ష్మబుద్ధి మాత్రమే సత్యాన్ని తెలుసుకోగలుగుతుంది.

ఎన్ని పూజలు చేసినా, ఎన్ని లక్షలు ఖర్చుపెట్టి గుడులు కట్టించినప్పటికీ ఎందుకు సత్యం తెలియడం లేదు అంటే - మానవుడి యొక్క స్వార్థమే దానికి కారణం. స్వార్థమున్న మనిషికి సత్యం తెలియదు. చాలామంది మంచి పనులు చేస్తారు - కానీ, కీర్తి ఆశిస్తారు. ఈమధ్య నా మిత్రుడొకడు అన్నాడు - “దొంగలతోనైనా స్నేహం చేయవచ్చు కానీ, కీర్తి కాంక్ష ఉన్నవాడితో స్నేహము చేయకూడదు” అని. వాడు చేసేది పావలాపని వేయిరూపాయల పని చేసినట్లుగా సమాజంలో చాటింపు వేసుకుంటాడు. తనను తాను చూసుకోడు - సమాజం దృష్టిలో తాను ఎలా ఉన్నాడో చూసుకుంటాడు. వాడికి సత్యం ఎలా తెలుస్తుంది?

నోదరమహాశయులారా! ఇక్కడ ఒక రహస్యముంది. మీరు మంచి చేస్తే మంచిలోకాలకి వెళ్తారు. చెడ్డచేస్తే చెడ్డలోకాలకి వెళ్తారు. కానీ, ‘నేను’ అనే భావన పెట్టుకొని కర్మత్వముతో మీరు ఎంతమంచిపని చేసినప్పటికీ దుఃఖం అనుభవించి తీరతారు. ప్రతీ మనిషి ఉదయం లేచింది మొదలు ఈ “నేను” అనే మాటను ఎన్నిసార్లు ఉపయోగిస్తాడో - ప్రధానమంత్రి అదే ఉపయోగిస్తాడు, సామాన్యమానవుడు అదే ఉపయోగిస్తాడు. మనందరమూ ఈ “నేను”ను ఉపయోగిస్తున్నాం - కానీ ఈ “నేను” ఎవడో మనకు తెలియదు. ఈ “నేను” ఎవరో మనకు తెలిసే వరకు ఈ “నేను” పుట్టినచోటు మనకు తెలిసే వరకు ఏ జీవుడికీ మోక్షం లేదు - రాదు.

మన ఆహంకారం మీద బేస్ అయి చేసిన పని ఏదీ నిలబడదు - చివరికి మంచి పని కూడా నిలబడదు. పెరుమాళ్ళు స్వామి అనే అతను భగవాన్ కు ఎంతో సేవ చేశాడు. ఒకసారి భగవాన్ అతను చెప్పినట్లుగా చేయలేదని కోపం వచ్చి భగవాన్ మీద దావా చేసి, ఎంతో చెడ్డ ప్రచారం చేశాడు. అప్పుడు రమణస్వామి అన్నారు - ఆహంకారముతో చేసిన పని ఇలా బూడిదలో వెలిసిన పన్నీరులాగా అవుతుందని.

ఏవిధంగా అజ్ఞానంలో నుంచి బయటపడాలో, ఏవిధంగా అసత్యంలో నుంచి బయటకు రావాలో, ఏవిధంగా దుఃఖములోనుంచి బయటకు రావాలో, జీవితగమ్యము ఏమిటో, దాన్ని ఎలా సాధించాలో అనేటటువంటి ఎన్నో మాటలు గీతలో చెప్పబడ్డాయి. వాటిని మనం శ్రద్ధగా శ్రవణం చేసి, మన హృదయంలోనికి పంపి మననం చేస్తే - అవి మన మనస్సును కెలుకుతాయి. అందులో ఉన్న బలహీనతల్ని బయటకి లాగి, వాటిని మంట పెడతాయి.

నోదర మహాశయులారా! జన్మ వచ్చినందుకు జ్ఞానం సంపాదించడానికి ప్రయత్నం చేయాలిగానీ, ఈ దేహం ముసలిది అవ్వడంకోసం మీరు ప్రయత్నం చేయనక్కరలేదు. స్మశానములోనే ఈ దేహం కాలి బూడిదైపోతుంది. కానీ, మీ మనస్సు మాత్రం స్మశానంలో కాలదు - మీ వాసనలన్నింటినీ మూటగట్టుకొని మరుజన్మకు సిద్ధమవుతుంది. అందుచేత ఈ మనసు యొక్క మూలాన్ని తెలుసుకొని, అజ్ఞానం నుంచి బయటపడండి.

మధుర వాక్యములు

(సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణముల నుండి)

సేకరణ: శ్రీమతి నాగలక్ష్మి హైదరాబాద్

వేదాలు ఏ వస్తువు గురించి ప్రతిపాదిస్తున్నాయో ఆ వస్తువే రాముడిగా వచ్చింది అని చెప్పతారు. వేదాల సారమే రామాయణం. మనిషి ఈ భూమి మీదకు వచ్చాక ఎటువంటి పరిస్థితులు ఎదురైనా, ఎటువంటి సంఘటనలు అనేకరకాలు వచ్చి తాకినా జీవితంలో ధర్మాన్ని విడిచిపెట్టకుండా, ధర్మమే జీవితంగా చేసుకొని సహనంగా, వినయంగా ఎలా జీవించాలో జీవించి రాముడు మనకు చూపించాడు. మనం ధర్మాన్ని ఆచరిస్తే, మనం ధర్మాన్ని రక్షిస్తే ధర్మమే మనలను పునర్జన్మలు అనే ప్రమాదం నుంచి రక్షించి హృదయస్థానంలో ఉన్న బ్రహ్మం యందు స్థిరపడేటట్లు చేస్తుంది. రామాయణం శ్రవణం చేయటానికి కూడా మనకు అర్హత ఉండాలి. ఆచార్యులవారు ఏమన్నారు అంటే మనం శ్రవణం చేసేటప్పుడు అన్నీ వదులుకొని, మనకు ఉన్న కాంక్షలను ప్రక్కకు గెంటి శ్రవణం చేస్తే దాని రుచి తెలుస్తుంది కానీ మనకు ఉన్న ధన కాంక్షను, భోగ కాంక్షలను ప్రక్కకు పెట్టకుండా మహాత్ముల బోధలను శ్రవణం చేసినా దాని రుచి మనకు తెలియదు. ధనకాంక్ష, భోగకాంక్షలను విడిచిపెట్టకుండా మనం శ్రవణం చేసినా అది మన హృదయానికి పట్టదు, మనకు మారు మనస్సు రాదు. రాముడి రూపం కంటే రామనామం గొప్పది అని చెప్పతారు. రామనామం యొక్క రుచి మనకు తెలిస్తే ఆ రుచి ప్రాపంచిక విషయముల పట్ల మనకు ఉన్న రుచిని తొలగిస్తుంది. రామనామం యొక్క గొప్పతనాన్ని జీవకోటికీ తెలియజేసినవాడు, రామ నామాన్ని వ్యాప్తి చేసినవాడు హనుమంతుడు. దేహములో నేను అనే తలంపు ఉన్నంతకాలం నాకు జ్ఞానం వచ్చేసింది అని పిచ్చి గంతులు వేయకూడదు. అలా అయితే పతనమవుతాము. మనలో దేహగతమైన నేను ఉన్నంతకాలం రాముడివద్ద హనుమంతుడు ఎలా ఉన్నాడో మనం కూడా అలా ఉండాలి. నీ ఇష్టమే నా ఇష్టం, నీ సంకల్పమే నా సంకల్పం అని భావిస్తూ మనం శరణాగతి చెంది జీవించాలి లేకపోతే డంబాచారులుగా మిగిలిపోతాము. లక్షణుడు జితేంద్రియుడు, రాముడు అతీంద్రియుడు.

ఆహార నియమం వలన ఇంద్రియశుద్ధి, ఇంద్రియశుద్ధి వలన అంతఃకరణశుద్ధి కలిగి జీవుడు పవిత్రుడవుతాడు. పవిత్రుడు కానివాడు హృదయంలో ఉన్న బ్రహ్మాంను దల్లించ లేడు. దీనికి షార్ట్ కట్ట్ ఏమీ లేవు. మనం శరీరాన్ని శుద్ధి చేసుకొంటున్నాము కానీ అంతఃకరణ శుద్ధికోసం ప్రయత్నం చేయటంలేదు. మనల్ని మనం పవిత్రం చేసుకోవటానికి భగవంతుడు యిచ్చిన అవకాశమే “పంచ యజ్ఞాలు”.

1. దేవ యజ్ఞం - మనం ఈ భూమి మీద శరీరంతో కొంతకాలం జీవించే అవకాశం దేవతలు మనకు ఇచ్చారు. మనకు ఇష్టమైన దైవం యొక్క రూపాన్ని, నామాన్ని తలపెట్టుకొని

వారికి నమస్కరించి వారి పట్ల మన కృతజ్ఞతను తెలియజేసుకుంటూ రోజును ప్రారంభిస్తే అది దేవతల అనుగ్రహం పొందేలా చేస్తుంది. అదే దేవయజ్ఞం.

2. **ఋషి యజ్ఞం** - ఏ ఆత్మవిద్య అయితే మన బుద్ధిలో ఉన్న వంకరలను తొలగించి మనకు వివేకాన్ని కలుగజేసి మనం పవిత్రులం అయ్యేలాగ తీర్చిదిద్దుతుందో అటువంటి ఆత్మ విద్యను, బ్రహ్మవిద్యను అనుగ్రహించినటువంటి ఋషులు, గురువులు, మహాత్ముల యొక్క సాంగత్యాన్ని పొందుతూ వారి దగ్గర శాస్త్రాన్ని శ్రద్ధగా శ్రవణ, మనన, ధ్యానాదులతో గ్రహించినిన్ను నీవు సవలించుకునే ప్రయత్నం చేస్తే అది ఋషి యజ్ఞం. అప్పుడు వారి అనుగ్రహాన్ని పొందుతావు.

3. **పితృ యజ్ఞం** - నీ శరీరం భూమి మీదకు రావటానికి ఏ తల్లిదండ్రులు అయితే కారణమో వారికి అవసరమైనప్పుడు నీ సహాయ సహకారములు అందించాలి. ఒకవేళ వారు జీవించి లేకపోతే వారిని స్మరించుకుంటూ, వారు ఏ లోకంలో ఉన్నా శాంతిగా ఉండాలి అని కోరుకుంటూ నువ్వు ఏదైనా మంచి పనులు కనుక చేస్తే వారి అనుగ్రహాన్ని పొందుతావు. అది పితృ యజ్ఞం.

4. **మనుష్య యజ్ఞం** - మనం సమాజంలో ఏ మనుషుల మధ్య అయితే జీవిస్తున్నామో వారు సుఖంగా ఉండాలి, వారు కూడా బాగుపడాలి అని మనకు భగవంతుడు ఇచ్చిన సంపదను, విద్యను, తెలివితేటలను దానికి ఉపయోగిస్తే అది మనుష్య యజ్ఞం. సంపదతో పాటు బుద్ధి కూడా పెరగాలి. బుద్ధి పెరిగినవాడు సంపదను సద్వినియోగం చేస్తాడు.

5. **భూత యజ్ఞం** - కొంతమంది జంతువులను కూడా తమతో సమానంగా చూసు కుంటారు. వాటికి మనకు స్కిన్ తేడా అంతే. అవి కూడా జీవులే కదా అని ఇంట్లో మనుషులను ఎలా చూస్తారో వాటిని కూడా అలాగే చూస్తారు. అది భూత యజ్ఞం.

ఈ యజ్ఞాలను ఆచరించటం వలన మనిషి పవిత్రుడు అవుతాడు. ఈ యజ్ఞాలు జీవుడికి లోపల సంపదను తీసుకొని వస్తాయి. మనలోపల ఉన్న చిన్న చిన్న బలహీనతలను తొలగించుకొనే ప్రయత్నం మనం చేస్తూ ఉంటే పెద్ద వాటిని భగవంతుడే తొలగిస్తాడు. మనం ఒక్క అడుగు ముందుకు వేస్తే మనకోసం ఆయన తొమ్మిది అడుగులు వేస్తాడు. కైకకు చెప్పడు మాటలు వినే అలవాటు ఉంది. ఆ చిన్న అలవాటు పెద్ద బలినే కోలింది. కైకకు ఉన్న ఆ చిన్న అలవాటు కుటుంబాన్ని విచ్ఛిన్నం చేసింది. దశరథుడు పుత్రవియోగం తట్టుకోలేక దేహాన్ని విడిచిపెట్టాడు, అది కైకకు వైధవ్యాన్ని తీసుకొనివచ్చింది. మనకు బయట శత్రువుల వలన ప్రమాదం లేదు. మన బలహీనతలే అంటే మనలోపల శత్రువులే మనలను బలి తీసుకుంటాయి. ఇతరులను విమర్శించటం, చాడీలు చెప్పటం ఇటువంటి అలవాట్లు మనకు ఉంటే గురువు చెప్పిన మాటలు ఎంత పవిత్రమైనవైనా మన నోటితో ఆ మాటలను భక్తులకు బోధిస్తూ ఉంటే

ఆ మాటలు వారి మీద ప్రభావం చూపవు అని రామానుజులు అంటున్నారు. అంటే మనం నోటిని కూడా పవిత్రంగా ఉంచుకోవాలి. మనం నోటితో వ్యర్థమైన మాటలు మాట్లాడకూడదు.

రాముడిని వనవాసానికి వెళ్ళమని చెప్పినప్పుడు ఆయన తల్లి కౌసల్యకు చెప్పటానికి వస్తాడు. కౌసల్య భరించలేని దుఃఖంలో ఉంది. రాముడు వచ్చాడు తల్లిని చూసాడు. జీవకోటి యొక్క దుఃఖాన్ని కడిగేసి సుఖ సంపదలతో తడవటానికి ఏ శరీరం అయితే ఈ భూమి మీదకు వచ్చిందో అది తల్లియొక్క దుఃఖాన్ని పీల్చేయకుండా ఉంటుందా? తల్లిని వంపుగా పెట్టుకొని మన భగవాన్ జీవకోటికి తన సందేశాన్ని ఎలా అందించాడో అలాగే రాముడు తన తల్లి కౌసల్యను వంపుగా చేసుకొని జీవకోటికి సందేశం అందించాడు. అమ్మా ఎందుకు దుఃఖపడుతున్నావు? ఈ ప్రపంచంలో దుఃఖపడటానికంటూ ఏమీ లేదు. నారాయణం - పరబ్రహ్మం - సర్వ కారణ కారణం. ఈ జీవకోటికి ఆధారంగా ఉన్నవాడు నారాయణుడు. వాడే ఈ సృష్టి అంతా పరబ్రహ్మంగా వ్యాపించి ఉన్నాడు. వాడికి తెలియకుండా ఈ సృష్టిలో ఏదీ జరగటానికి అవకాశం లేదు. బాగా ఎండిన ఆకు చెట్టు నుండి నేలకు రాలాలన్నా ఆయనే కారణమై ఉండాలి. ఈ సృష్టిలో ఏది జరిగినా ఆయన సంకల్పమే. అయితే అమ్మా! ఆయన ఒక దొంగ. ఆయన మన కళ్ళకు కనబడడు. ఆయన మన లోపలే ఉన్నాడు కానీ మనకు అందడు. జీవితంలో జరిగే ప్రతి సంఘటనకు ఆయనే కారణం అని మనం గ్రహించలేక ఎవరో వ్యక్తులు కారణం అనుకొంటున్నాము. దాని వలన మనకు రియాక్షన్ వస్తోంది. నా దేహ ప్రారబ్ధంలో ఇప్పటినుండి అయోధ్యలో ఉండే యోగం లేదు. అడవులకు వెళ్ళవలసి ఉంది. నాలో ఏ భగవంతుడైతే ఉన్నాడో ఆయనే కైకమ్మ హృదయంలో కూడా ఉన్నాడు. ఆయనే కైకమ్మను గిల్లి ఆవిడ నోటి ద్వారా నా ప్రారబ్ధాన్ని అనుసరించి మాట్లాడించాడు. ఇందులో కైకమ్మ తప్ప ఏమీ లేదు. చేసేదంతా ఆయనే కానీ ఆయన మన కళ్ళకు కనబడటం లేదు. విధి యొక్క నిర్ణయాన్ని మనకు ఇష్టం ఉన్నా, లేకపోయినా మనం అంగీకరించాలి. ప్రతీ సంఘటనలో భగవంతుణ్ణి కనుక దర్శిస్తే అది నిజమైన చూపు. అప్పుడు మనస్సుకు రియాక్షన్ ఉండదు, కెరటాలు లేని సముద్రంలా ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. ఇది గ్రహిస్తే ఇంక దుఃఖం మనలను ముట్టుకోదు, మనకు దూరంగా పారిపోతుంది. తన తల్లి దుఃఖాన్ని మాత్రమే కాదు జీవకోటి దుఃఖాన్ని అంతటిని పీల్చేసుకోవటానికి తల్లిని వంపుగా చేసుకొని రాముడు ఈ వాక్యాన్ని మనకు అనుగ్రహించాడు. జీవకోటికి ఉన్న దాహాన్ని మంచినీరు ఎలా తీరుస్తుందో అలాగే ఈ వాక్యం కనుక మీకు అర్థమైతే జీవకోటిలో ఉన్న జన్మజన్మల దుఃఖం అంతా కూడా ఆరిపోతుంది. అర్థం చేసుకోవటం కూడా ఒక యోగం అన్నారు నాన్నగారు. గురువు చెప్పిన వాక్యం కనుక మీకు అర్థమైతే మీలో ఎంత బరువైన ప్రారబ్ధం ఉన్నప్పటికీ మీలో ఎంత దుఃఖం ఉన్నప్పటికీ అది అంతా కూడా సుఖంగా మారిపోవును. అలా తల్లి మనస్సు కుదుట పరచి రాముడు ప్రయాణం ప్రారంభించాడు.

శ్రీ రమణ క్షేత్రం, జిన్నూరు - సెల్ : 98485 23805

జూలై	18	మధ్యాహ్నం గం 1-00ల నుండి హైదరాబాదు అరుణగాలి ప్రవచనం
జూలై	23	మధ్యాహ్నం గం 2-00ల నుండి హైదరాబాదు భానుగాలి పద్మ ప్రవచనం
జూలై	27	గురుపూర్ణిమ ఉత్సవములు ఉదయం గం 6-00 లకు - పారాయణ ఉదయం గం 7-00 లకు - ప్రసాద వితరణ ఉదయం గం 8-00 లకు - గురు పూజ ఉదయం గం 9-00 లకు - భక్తుల ప్రవచనములు ఉదయం గం 11-00 లకు - అన్న ప్రసాదం మధ్యాహ్నం గం 1-00 లకు - నాగలక్ష్మి గారి ప్రవచనము
ఆగష్టు	6	మ గం 2-00లకు అమలాపురం మాష్టారు ప్రవచనము

మీ 'రమణ భాస్కర' చందా గడువు ఆగష్టు నెలతో ముగుస్తున్నది. కావున రెన్యూవల్ చందాను స్వయంగా జిన్నూరు శ్రీ రమణ క్షేత్రంనందు చెల్లించి రశీదు ఫాందగలరు.

వ్యాసం వందే జగద్గురుం

ఆషాఢ పూర్ణిమ గురుపూర్ణిమగా, వ్యాసపూర్ణిమగా, అందరికీ విభవమే! వేద రాశిని నాలుగుగా విభజించి, పదునెనిమిది పురాణాలను రచించి, సమస్త వేద, పురాణ ఇతిహాస, వాఙ్మయముల నందించి బ్రహ్మసూత్రములను క్రోడీకరించి, గురుస్థానమును అభిష్టించిన వ్యాసుని జయంతిని గురుపూర్ణిమగా జరుపుకోవడం అనాదిగా వస్తోంది. శ్రీ మహావిష్ణువే వేదవ్యాసునిగా అవతరించాడని చెబుతారు. అందుకే ఆయన వ్యాస భగవానుడయ్యాడు. ప్రపంచములోనే అతి పెద్ద ఇతిహాసమైన మహాభారతాన్ని రచించాడు. అట్టి మహాభారతంలో మానవాళిని మార్గదర్శకత్వం చేసే ఎన్నో ధర్మాలు, సత్యాలు, నీతులు పొందుపరచబడ్డాయి. మహాభారతంలో అంతర్భాగమైన శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ సందేశమైన 'భగవద్గీత' రత్నమకుటంగా సోభిల్లుతోంది. సమస్త ఉపనిషత్తుల సారము, భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య, సమస్కృతమై, పరమార్థ బోధితుడైన, శ్రీమద్భగవద్గీతను అనుగ్రహించాడు. పూర్ణిమ అంటే వికాసానికి గుర్తు. వ్యాసపూర్ణిమ అంటే ఆధ్యాత్మిక ప్రకాశం. సత్యాన్వేషకుడైన సాధకుడిని, స్వరూప అమృత స్థితిలోకి మేల్కొలిపేవాడే నిజమైన గురువు. అజ్ఞానమనే అంధకారాన్ని తొలగించి, జ్ఞానజ్యోతిని వెలిగించే వాడే సద్గురువు. గురు సమక్షంలో అజ్ఞానం నిలువదు. గురువంటే సాక్షాత్తు పరబ్రహ్మమే! గురువు సర్వదేవమయుడు. గురువు తన స్వర్గచేత, వాక్కుచేత, ప్రేమచేత, కేవలం సంకల్పంచేత, మనలను పునీతులను చేస్తారు. మన సంప్రదాయములో గురు-శిష్య సంబంధం పరమపవిత్రమైనదిగా భావింపబడుతోంది. తమ తమ గురువులను వేద వ్యాసుని స్వరూపంగా భావించి, గురుపూజ చేయడమే, వ్యాసపూర్ణిమ యొక్క ఆంతర్గతం. వ్యాసుడు పరమపూజనీయుడు. మన సంస్కృతికి ఆయన చేసిన సేవ నిరుపమానం.

ఓం తత్ సత్

(ది|| 27-07-2018 గురుపూర్ణిమ సందర్భంగా)
 - చావలి సూర్యనారాయణమూర్తి, అమలాపురం, సెల్ : 9963195064

SRI RAMANA KSHETRAM A/c. No. 510101006497273
CORPORATION BANK, PALAKOL Branch
 IFSC Code : **CORP0001613**

ఆంధ్ర ఆశ్రమము, తిరువణ్ణామలై (అరుణాచలం) ఫోన్ : 04175-236174
For Accomodation : 9849124502, 7780639977

జాగ్రత్తలో ఉన్నవాడు మహాత్ముడు - ప్రకృతిలో ఉన్నవాడు పాపి

ఈ ప్రపంచ స్వప్నము నుండి మేలుకొన్నవాడికి మిగిలేది 'ఎరుకే'. అదే అద్వైతము. అసంఖ్యాకంగా చూచే దృష్టి ద్వైతం. ద్వైతానుభవం మనకు రోజూ అనుభవంలో ఉన్నా అద్వైతంలో మనకు నమ్మకం లేదు. ద్వైతం కంటితో చూచేది. శాస్త్రమూలంగా గురు సహాయంతో అనుభవంలోనికి వచ్చేది అద్వైతం. దృశ్యమును స్తరణచేయటం మంచిదికాదు. జీవితాన్ని వెదకాలి లేకపోతే మరణం మనలను వెదుకుతుంది. ప్రతీక్షణం దానికి దగ్గరే దాని విజయానికి సహకరిస్తాము. డబ్బు, అధికారం, పేరు ప్రతిష్ఠలు జీవంలోని నీడలు లాంటివి కాలానికి లొంగేవన్నీ మరణించేవే. బౌద్ధ వాఙ్మయంలో బుద్ధుడు పదేపదే చెప్పేవాడు ఈ కథను - "ఒక వృక్షిని చంపటానికి అతని శత్రువులు వస్తే వేసకాల పెద్ద అగ్రాధం ఉంది. సింహాలు అక్కడ ఉన్నాయి ప్రాణాలు మిగలవు. దగ్గరలో చెట్లు ఎక్కాడు, చెట్లు మొదట్లో తెల్లని - నల్లని ఎలుకలు చెట్టు వేళ్లను కొలికేస్తున్నాయి. అంటే రాత్రి పగలు అని అర్థం. చెట్టుపై కొండచిలువ ఉంది. క్రింద నదిలోకి దూకుదామంటే మొసళ్లు వాట్నుకొని ఉన్నాయి. వృక్షం క్రింద సింహాలు చేరుకొన్నాయి. చెట్టు పైభాగాన్ని తేనెపట్టు ఉండటం అందుండి ఒక్కొక్క చుక్క అతని శరీరంపై పడుతూ ఉంటే తీపిగా ఉందని ఆనందంగా నాకుతున్నాడు. ఏ క్షణంలోనైనా మరణం తప్పదు. ప్రకృతిలో ఉన్న మూఢుని సీతి ఇదే" అన్నారు. మనం క్షణిక సుఖాలు, విందులు, కామం, సంపద, అధికారం, గౌరవం లాంటి తేనెచుక్కల వల్ల మర్చిపోతాము. ప్రకృతిలో ఉన్న మూఢునకు ప్రకృతి శాసనం వల్ల అవి చేదెక్కి దుఃఖాన్ని అనుభవిస్తాడు. జీవితాన్ని ఎలా చూస్తున్నాడు? అందులో ఏముంది? ఏ క్షణిక సుఖాలో మూలుగుతున్నాడు, సత్సంకాసం ఏ ప్రణాళిక వేసుకొన్నాడు? చెత్త పనులైన తినరాని తిండిని తినటం, చేసినదే చేయటం, తరువాత అతని జీవితం, అతని చేతుల్లోంచి జారిపోతుంది. ఇది అంతా ఖలీదైన తెలివి తక్కువ జీవితం. తెలివిగలవాడు కాలం యొక్క విలువను గ్రహించి, నిర్మాణ సుఖాన్ని అనుభవిస్తూ శాశ్వత సుఖి అవుతాడు. వివేకం లేని వైరాగ్యం, వైరాగ్యం లేని వివేకం వల్ల శోకమే మిగులుతుంది. జీవన్ముతుడు ఎవడంటే పురుష ప్రయత్నం లేక జీవించేవాడు. ఎరుకతో ఉన్నవారు కోపంగాను, అసూయగాను ఉండరు వారికే ఎరుక అనే బంగారు తాళం చెవి దొరుకుతుంది. పాలు పులిసిపోవటానికి కొంతకాలం పడుతుంది. అలాగే మూఢుని పాపం పండటానికి అంతేకాలం పడుతుంది. శ్రీనాన్నగారు "ప్రతివారికీ కొన్ని బలహీనతలు ఉంటాయి దానివల్ల కలిగే నష్టాలను మననం చేసుకొంటే గమ్యాన్ని చేరుతాము. సైలెంట్ మైండ్లో ఆనందం ఉంది. ఆలోచించి మాట్లాడటంలో జీవితం సరళంగానూ, ప్రశాంతంగానూ సాగుతుంది" అన్నారు. ప్రపంచం ఒక గారడీ శాల. మనం ఇక్కడికి రావటం, బలవంతులుగా చేసుకోవటానికే అన్న విషయం ప్రతీక్షణం గుర్తుంచుకోవాలి. ఈ జాగరణ పెరిగే కొలది మనలోని కోరికలు, విచారాలు క్షీణించిపోతాయి. మానవులు భగవంతుణ్ణి ప్రేమించరు. ఈ మిథ్యా వ్యామోహ వస్తువుల వల్ల కలిగే లాభం ఆయన వల్ల కలుగదు అనుకొంటారు. ఘోరమైన అజ్ఞానమే వారిని ఈవిధంగా భ్రాంతులను చేస్తూ జననమరణచక్రంలో త్రిప్సతుంది, మహాత్ముడు కాలేడు.

- సాగీరాజు రామకృష్ణంరాజు, ఆర్ధవరం, సెల్ : 9491968966